

Zbirka odločb sodne prakse

Zadeva C-595/18 P

The Goldman Sachs Group Inc.
proti
Evropski komisiji

Sodba Sodišča (drugi senat) z dne 27. januarja 2021

„Pritožba – Konkurenca – Omejevalni sporazumi – Evropski trg električnih kablov – Razdelitev trga v okviru projektov – Uredba (ES) št. 1/2003 – Člen 23(2) – Pripis kršitvenega ravnanja neke družbe drugi družbi – Domneva dejanskega odločilnega vplivanja – Subjekt, ki 100-odstotno nadzira glasovalne pravice, vezane na delnice druge družbe“

1. *Konkurenca – Pravila Unije – Kršitve – Pripis – Matična in hčerinske družbe – Gospodarska enota – Merila presoje – Domneva o odločilnem vplivanju, ki ga matična družba izvaja nad odvisnimi družbami, ki so v celoti ali skoraj v celoti v njeni lasti – Matična družba, ki je v podobnem položaju – Matična družba, ki ima možnost uveljavljati vse glasovalne pravice, vezane na delnice svoje hčerinske družbe*
(Člen 101 PDEU; Uredba Sveta št. 1/2003, člen 23(2))

(Glej točke od 31 do 36.)

2. *Konkurenca – Pravila Unije – Kršitve – Pripis – Matična in hčerinske družbe – Gospodarska enota – Merila presoje – Domneva o odločilnem vplivanju matične družbe na hčerinske družbe, ki so v celoti ali skoraj v celoti v njeni lasti – Izpodbojnost – Kombinacija domneve o odločilnem vplivanju matične družbe na hčerinske družbe, ki so v celoti ali skoraj v celoti v njeni lasti, z drugimi dokazi*
(Člen 101 PDEU)

(Glej točko 40.)

3. *Konkurenca – Pravila Unije – Kršitve – Pripis – Matična in hčerinske družbe – Gospodarska enota – Merila presoje – Izvajanje odločilnega vpliva na ravnanje hčerinske družbe, o katerem je mogoče sklepati na podlagi sklopa indicev v zvezi z gospodarskimi, organizacijskimi in pravnimi povezavami z njeno matično družbo – Okoliščine, ki omogočajo potrditi obstoj odločilnega vplivanja – Učinkovit nadzor nad upravnim odborom hčerinske družbe – Direktorji v upravnem odboru družbe, ki so z drugo družbo povezani prek svetovalnih storitev in svetovalnih pogodb*
(Člen 101 PDEU)

(Glej točke od 93 do 95.)

Povzetek

The Goldman Sachs Group (v nadaljevanju: pritožnica) je družba s sedežem v Združenih državah, ki deluje kot poslovna banka in investicijska družba na glavnih svetovnih finančnih trgih. Od 29. julija 2005 do 28. januarja 2009 (v nadaljevanju: obdobje kršitve) je bila prek nekaterih skladov, ki jih je ustanovila, (posredna) matična družba družbe Prysmian SpA in njene hčerinske družbe v stoddotni lasti, Prysmian Cavi e Sistemi Srl, dveh družb s sedežem v Italiji, ki skupaj tvorita skupino Prysmian, ki je svetovni akter v sektorju podmorskih in podzemnih električnih kablov. Čeprav je bila njena udeležba v kapitalu družbe Prysmian sprva 100-odstotna, se je višina te udeležbe pozneje zmanjšala na 84,4 %, ko je 3. maja 2007 del delnic družbe Prysmian začel kotirati na borzi.¹

Komisija je po preiskavi, ki se je začela leta 2008, s sklepom z dne 2. aprila 2014² (v nadaljevanju: sporni sklep), prvič, ugotovila obstoj enotne in trajajoče kršitve člena 101 PDEU v „sektorju podzemnih in/ali podmorskih električnih kablov za (zelo) visoke napetosti“, ki vključuje razdelitev svetovnega trga med glavne evropske, japonske in južnokorejske proizvajalce, in drugič, naložila globe za njihovo sodelovanje v zadevnem kartelu.

Odgovornost pritožnice je bila ugotovljena na podlagi tega, da je bila matična družba družbe Prysmian v obdobju kršitve, pri čemer se je razlikovalo med položajem, ki je prevladoval do začetka kotacije dela kapitala družbe Prysmian na borzi, in poznejšim položajem. Tako je Komisija v zvezi s prvim obdobjem ugotovila, da je bila pritožnica kljub izvedeni odsvojitvi deležev v podobnem položaju, kot je edini in izključni lastnik, tako da je bilo mogoče v skladu z načeli sodne prakse, ki jih je določilo Sodišče³, domnevati, da je odločilno vplivala na ravnanje družbe Prysmian na trgu. Poleg tega se je Komisija v zvezi s celotnim obdobjem kršitve za ugotovitev dejanskega odločilnega vplivanja oprla na vse elemente, ki razkrivajo gospodarske, organizacijske in pravne povezave med pritožnico in družbo Prysmian.

Družba Goldman Sachs je izpodbijala tako analizo Komisije, s katero ji je pripisala odgovornost za zadevno kršitev, in pri Splošnem sodišču vložila tožbo – s katero je predlagala, prvič, razglasitev ničnosti spornega sklepa v delu, v katerem se nanaša nanjo, in drugič, znižanje zneska globe – ki pa je bila s sodbo Splošnega sodišča z dne 12. julija 2018⁴ v celoti zavrnjena. Sodišče je s sodbo z dne 27. januarja 2021 pritožbo, ki jo je družba Goldman Sachs vložila zoper sodbo Splošnega sodišča, zavrnilo. V tem okviru je Sodišče podalo nova pojasnila o pogojih za uveljavljanje odgovornosti matičnih družb za ravnanje njihove hčerinske družbe v primeru kršitve pravil o konkurenci.

¹ V obdobju kršitve bo obdobje pred začetkom kotiranja dela kapitala družbe Prysmian na borzi označeno kot „prvo obdobje“.

² Sklep Komisije C(2014) 2139 final z dne 2. aprila 2014 v zvezi s postopkom na podlagi člena 101 PDEU in člena 53 Sporazuma EGP (Zadeva AT.39610 – Električni kabli).

³ Sodba z dne 10. septembra 2009, Akzo Nobel in drugi/Komisija (C-97/08 P, EU:C:2009:536, točka 58). Glej tudi sodbi z dne 24. junija 2015, Fresh Del Monte Produce/Komisija in Komisija/Fresh Del Monte Produce (C-293/13 P in C-294/13 P, EU:C:2015:416, točka 75 in navedena sodna praksa), in z dne 28. oktobra 2020, Pirelli & C./Komisija (C-611/18 P, neobjavljena, EU:C:2020:868, točka 68 in navedena sodna praksa).

⁴ Sodba z dne 12. julija 2018, The Goldman Sachs Group/Komisija (T-419/14, EU:T:2018:445).

Presoja Sodišča

Na prvem mestu je Sodišče razsodilo, da je Splošno sodišče upravičeno ugotovilo, da če ima matična družba vse glasovalne pravice, vezane na delnice svoje hčerinske družbe, se Komisija lahko opre na domnevo dejanskega odločilnega vplivanja te matične družbe na ravnanje njene hčerinske družbe na trgu. Sodišče namreč opozarja, da je namen domneve dejanskega odločilnega vplivanja, kot je potrjena v njegovi sodni praksi, omogočiti, da se matična družba šteje za odgovorno za ravnanje hčerinske družbe, razen če dokaže, da ta družba na trgu ravna samostojno. Tako njegovo pojasnilo Komisiji ne nalaga, da predloži indice, s katerimi bi bilo mogoče izkazati tako dejansko odločilno vplivanje. Sodišče v zvezi s tem pojasnjuje, da domneva ne temelji zgolj na lastništvu vsega ali skoraj vsega kapitala hčerinske družbe, ampak na stopnji nadzora matične družbe nad njeno hčerinsko družbo. Kadar pa ima matična družba vse glasovalne pravice, vezane na delnice svoje hčerinske družbe, ne da bi bila njen edini delničar, lahko odločilno vpliva na ravnanje te hčerinske družbe. Ob ugotovitvi, da pritožnica ni izpodbijala svojega lastništva vseh glasovalnih pravic, vezanih na delnice njene hčerinske družbe, je Sodišče ugotovilo, da Splošnemu sodišču s pritožbo ni mogoče očitati, da je tak položaj izenačilo s položajem družbe, ki ima v lasti ves ali skoraj ves kapital hčerinske družbe, glede na pogoje za uporabo domneve dejanskega odločilnega vplivanja.

Na drugem mestu, glede preučitve elementov, na katere se je Komisija oprla pri ugotovitvi, da je pritožnica odločilno vplivala na ravnanje svoje hčerinske družbe na trgu v celotnem obdobju kršitve, Sodišče ugotavlja, da se je Komisija v zvezi s prvim obdobjem oprla na dvojno podlago, da bi pritožnico štela za odgovorno za kršitev, in sicer na domnevo dejanskega odločilnega vplivanja, ker je imela pritožnica vse glasovalne pravice, vezane na delnice družbe Prysmian, in na svoj sklep, da je pritožnica dejansko odločilno vplivala na družbo Prysmian. Ker se je Komisija, kot je razvidno iz zgoraj navedenega, upravičeno oprla na tako domnevo in ker Splošno sodišče s tem, da je ugotovilo, da pritožnici ni uspelo izpodbiti te domneve, ni napačno uporabilo prava, Sodišče ugotavlja, da je pritožba brezpredmetna v delu, v katerem se nanaša na ugotovitve Splošnega sodišča v zvezi z drugo podlago, na katero se je Komisija oprla, da bi pritožnico štela za odgovorno za zadevno kršitev v tem obdobju.

Sodišče je v zvezi z obdobjem po začetku kotacije dela kapitala družbe Prysmian na borzi presodilo, da Splošno sodišče ni napačno uporabilo prava, ker je menilo, da so lahko osebne povezave med matično družbo in njeno hčerinsko družbo, ki ne izhajajo iz kopičenja funkcij, upoštevne v zvezi s tem, saj so lahko take povezave značilne za obstoj enotnega gospodarskega subjekta. Splošno sodišče je torej upravičeno priznalo upoštevnost osebnih povezav, ki se nanašajo na to, da direktor ene družbe opravlja svetovalne dejavnosti za drugo družbo.

Nazadnje, Sodišče ugotavlja, da družbi Prysmian ni bilo odobreno nobeno znižanje globe zaradi neuspešne tožbe, ki so jo vložile družbe te skupine⁵, tako da pritožnica ne more predlagati, naj se ji prizna to znižanje. Pritožba se zato v celoti zavrne.

⁵ Sodba z dne 12. julija 2018, Prysmian in Prysmian Cavi e Sistemi/Komisija (T-475/14, EU:T:2018:448), potrjena s sodbo z dne 24. septembra 2020, Prysmian in Prysmian Cavi e Sistemi/Komisija (C-601/18 P, EU:C:2020:751).